

Uitvoeringsrapportage landspakket Curaçao

Periode: 1 oktober 2023 – 31 december 2023

Datum: 22 januari 2024
Status: finale versie

Uitvoeringsrapportage landspakket Curaçao 2023 no.4

1. Inleiding

Sinds begin 2021 werken Curaçao en de Tijdelijke Werkorganisatie (hierna: TWO) aan de invulling en uitvoering van een breed palet aan hervormingen zoals beschreven in het landspakket Curaçao. Deze hervormingen moeten bijdragen aan de weerbaarheid en veerkracht van de economie en samenleving.

De thema's en maatregelen die zijn vastgelegd in het landspakket worden periodiek uitgewerkt in een Uitvoeringsagenda, met concrete stappen en acties die genomen moeten worden om de hervormingen te realiseren. Daarnaast wordt door Curaçao en de TWO periodiek een rapportage opgesteld over de uitvoering van het Landspakket (hierna: de Uitvoeringsrapportage). Deze Uitvoeringsrapportage omvat een gezamenlijke visie op de voortgang van de afspraken zoals gemaakt in de laatste Uitvoeringsagenda. Op dit moment wordt elk kwartaal een nieuwe Uitvoeringsagenda en -rapportage opgesteld.

Voorliggende vierde Uitvoeringsrapportage van 2023 beschrijft de uitvoering van het landspakket Curaçao gedurende de periode 1 oktober tot en met 31 december 2023. Specifiek wordt in de volgende sectie een update gegeven over de voortgang van individuele activiteiten en deelresultaten die gepland waren in de Uitvoeringsagenda Q4 2023. Voor elke uitvoeringsactiviteit geeft een kleurcode een samenvatting van de voortgang. In de kolom toelichting worden bijzonderheden, aandachtspunten of oorzaken van eventuele vertragingen nader toegelicht.

.....
G.S. Pisas
*Minister van Algemene Zaken,
Minister-President van Curaçao*

.....
A.C. van Huffelen
*Staatsecretaris van Binnenlandse
Zaken en Koninkrijksrelaties*

2. Voortgang landspakket Curaçao op activiteitsniveau

Deze sectie bevat de rapportage over de voortgang van de Uitvoeringsagenda op activiteitsniveau over de periode 1 oktober tot en met 31 december 2023. Voor elke uitvoeringsactiviteit geeft een kleurcode een samenvatting van de voortgang. Deze kleurcodes staan hieronder toegelicht.

	De uitvoering van de activiteit verloopt volgens planning en de opgeleverde resultaten zijn van goede kwaliteit. Als geplande resultaten niet tijdig zijn opgeleverd, dan is daar een goede reden voor en is de verwachting dat deze activiteit nog wel binnen afzienbare tijd afgerond kan worden.
	De voortgang van de activiteit en/of de kwaliteit van de directe resultaten blijft achter bij de verwachtingen. Het risico bestaat dat het beoogde doel van de maatregel of activiteit niet (tijdig) gerealiseerd zal worden. Voortgang en kwaliteit worden nauwgezet gemonitord en waar nodig worden beheersmaatregelen genomen.
	De voortgang en/of de kwaliteit van de resultaten blijft structureel achter bij de verwachtingen. Beheersmaatregelen zijn genomen om de risico's op achterblijvende voortgang en kwaliteit te mitigeren, maar deze hebben voornamelijk niet tot resultaten geleid. Er is een groot risico dat de realisatie van de doelstelling van deze en mogelijk andere maatregelen in gevaar komt.
	Grijs geeft aan dat er voor deze rapportageperiode geen activiteiten gepland stonden in de Uitvoeringsagenda, en dat er dus niets te rapporteren valt.

Thema A: Financieel beheer

Maatregel		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Deadline	Status	Toelichting
A.1	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald hoe de financiële kolom wordt versterkt. Hierbij wordt in ieder geval gekeken naar de financiële en beleidscontrole (centraal en bij de diensten), de auditfunctie, en de positie van de Raad van Advies en de Algemene Rekenkamer. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	A.1.1	Doorlichting door Nederland samen met Curaçao van de praktijk van het begrotingsproces (met name de voorbereiding en opstelling van de begroting voor het komende jaar en de uitvoering van het lopende jaar (begrotingswijzigingen): begrotingsproces, begrotingsregels, meerjarenramingen (gewone dienst en kapitaaldienst), taken/verantwoordelijkheden/bevoegdheden (meest) relevante actoren (voorverkenning).	8. Bestuurlijk vaststellen plan van aanpak implementatie aanbevelingen doorlichting begrotingsproces.	1 oktober 2023		Plan van aanpak is opgesteld en zit in de lijn voor bestuurlijke vaststelling.
		A.1.2	Toewerken naar een goedkeurende accountantsverklaring bij de jaarrekening die tijdig gereed is.	10. Verbeterd (jaareinde) proces en planning uitgewerkt om de doorlooptijd van de oplevering en controle van de jaarrekening fors te verminderen.	17 november 2023		In het project en daarbuiten is hard gewerkt om de deadline te halen, maar deze bleek nog te ambitieus. Ten opzicht van vorige jaren heeft een zichtbare verbetering plaatsgevonden in het proces van het opstellen en de controle van de jaarrekening. Er heeft een inhaalslag van jaarrekeningen plaatsgevonden, maar door het uitblijven van de gevraagde controle-informatie vanuit de ministeries en een tekort aan mankracht (financiële deskundigheid), kon de gestelde deadline voor jaarrekening 2022 niet worden gehaald. Afronding staat nu gepland voor februari 2024.
				12. Aanvullend onderzoek naar mogelijkheden die kunnen helpen bij de uitvoering van de Roadmap Financieel Beheer, zoals aanpassingen in beleid en regelgeving.	31 januari 2024		Activiteit is tijdelijk on hold gezet i.v.m. prioritering in de inzet van de beschikbare capaciteit binnen Financiën.
				13. Roadmap: Met betrekking tot het deeltraject "Beloning van Personeel" zal middels interne en externe rapportage worden vastgesteld dat de interne controle op de getrouwheid en rechtmatigheid van de opgenomen personeelsgegevens in de personeelsadministratie en de doorgevoerde mutaties in de salarisadministratie t/m 30 juni 2022 is afgerond (inclusief rapportage).	31 december 2023		De IAD-Fin heeft de controles nog niet uitgevoerd. De IAD-Fin wacht nog op de laatste informatie van IAD-SSO en zal de controles uiterlijk in februari hebben afgerond.

			14. Onderzoek ten behoeve van de implementatie van de nieuwe werkwijze is afgerond.	n.n.b.		Het onderzoek voldeed niet aan de verwachtingen en zal opnieuw worden aanbesteed.
			17. Uitvoeren periodieke interne audits door de IAD.	31 januari 2024		Op basis van de afspraken om de doorlooptijd van de oplevering en de controle van de jaarrekening te verkorten is de IAD gestart met kwartaalcontroles, waar de controlerend accountant (SOAB) op moet kunnen gaan steunen bij haar eigen controles.
			18. Uitvoering activiteiten volgens vastgestelde aanpak Roadmap om tot een goedkeurende controleverklaring bij de jaarrekening te komen.	31 december 2023		De voor Q4 2023 geplande activiteiten uit de Roadmap zijn grotendeels afgerond. Alleen de interne controle op getrouwheid en rechtmatigheid rondom beloning personeel moet nog plaatsvinden (zie ook toelichting A.1.2.13).
		A.1.3	Overzicht van de taken & rollen van de instituties die betrokken zijn bij het begrotings- en verantwoordingsproces en eventuele verbetervoorstellen in de (onderlinge) samenwerking daarbij.	4. Aanbesteding onderzoek naar de mogelijkheden om de positie en effectiviteit van de instituties te optimaliseren.	2 oktober 2023	Deze activiteit is komen te vervallen en wordt vervangen door activiteit A.1.3.6.
		5. Eindrapportage onderzoek naar de mogelijkheden om de positie en effectiviteit van de instituties te optimaliseren.		n.n.b.	Deze activiteit is komen te vervallen en wordt vervangen door activiteit A.1.3.6.	
		6. Onderzoeken mogelijkheden voor een alternatieve aanpak om de positie en effectiviteit van de instituties te optimaliseren.		n.n.b.	In plaats van een onderzoek wordt door de Algemene Rekenkamer van Curaçao en de Algemene Rekenkamer Nederland gezamenlijk een aanpak uitgewerkt voor rechtstreekse collegiale ondersteuning op basis van een assessment, die ook nog ter goedkeuring zal worden voorgelegd aan beide colleges. Bezien wordt of een dergelijke aanpak, voor zover nodig, ook mogelijk is bij de Raad van Advies.	
		A.1.4	Uitwerken van een integrale visie en een stappenplan voor de langere termijn om het financieel beheer (incl. toezicht), het financieel beleid en het begrotingsproces op orde te krijgen, vanuit de noodzaak om als overheid in control te zijn.	1. Opstellen van een Theory of Change en bijbehorende routekaarten voor geheel thema A.	31 oktober 2023	The theory of change is opgesteld en zal in het eerste kwartaal van 2024 breder besproken worden, ook in relatie tot het B.4 traject.
A.2	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of en hoe het gebruik van betrouwbare statistische informatie en data ten behoeve van beleidsontwikkeling en besluitvorming kan worden versterkt. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	A.2.2	Implementeren Plan van Aanpak Nationaal Statistisch Systeem (NSS) en mechanismen voor aanlevering, bewerken en disseminatie van data	2. Opleveren samenwerkingsconvenant, dat ten behoeve van het NSS.	31 december 2023	Het concept samenwerkingsconvenant tussen CBS en OCSW is klaar. CBS en OCWS het zullen het document in januari ondertekenen.
				4. Start ontwerp en bouw Data Dashboard	1 december 2023	De leverancier heeft intern de data dashboards verder ontwikkeld maar wacht op de licenties om de database over te zetten bij het CBS. Het Dashboard wordt aangepast wanneer de database in gebruik is genomen (zie A2.2.11).

				9. Een oplaadportaal en datawarehouse. Personeel getraind voor het gebruik.	n.t.b.		
				10. Databronnen van andere departementen en instanties (van b.v. onderwijs en basisregistratie) koppelen aan de database.	31 december 2023		De koppeling met de databronnen gaat lopen nadat de database in gebruik is genomen (zie A2.2.11).
				11. Ingebruikname Database GMN door CBS	1 december 2023		Bij het overnemen van de database van GMN is het budget dat geormerkt is voor de licentie inmiddels ter beschikking gesteld aan CBS. De database is in het vierde kwartaal in gebruik genomen.
				12. Vaststellen nieuwe statistiekverordening in RvM, samen met National Strategy for the Development of Statistics (NSDS).	31 december 2023		In lijn met het implementatieplan Verbeteren Functioneren Overheid (B4.1) dat door de RvM is vastgesteld, is positionering van CBS duidelijk opgenomen in de concept verordening. De verordening wordt juridisch getoetst. Dit heeft enige tijd stil gelegen. De concept-verordening ligt langer dan een jaar.
A.3	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald of het subsidiebeleid, de uitvoering en de bestaande subsidierelaties voldoen aan de eisen: rechtmatigheid, legitimiteit, effectiviteit en efficiency. Op basis van de uitkomsten zullen aanpassingen aan beleid en/of uitvoering worden doorgevoerd en onrechtmatig verstrekte subsidies met inachtneming van de wettelijke kaders en rechtsbeginselen (indien proportioneel) worden teruggevorderd.	A.3.1	Bepalen (o.a. op basis van bestaande onderzoeken) of het subsidiebeleid, de uitvoering en de bestaande subsidierelaties naast de eisen van rechtmatigheid en legitimiteit voldoen aan de eisen van effectiviteit en efficiency en of de aanbevelingen uit het rapport "Mollen (2014)" en de het rapport van de Algemene Rekenkamer "Subsidie. Afwijkingen op de subsidieverordening en het subsidiebeleid over de jaren 2010 t/m 2015" (2018) zijn geïmplementeerd.	9. Onderzoek effectiviteit en efficiëntie subsidies afgerond.	1 oktober 2023		Het onderzoek is afgerond en heeft, als pilot voor andere ministeries, geresulteerd in een beleidskader, programma's van eisen per type subsidie en formats voor de subsidieverlening bij het Ministerie van SOAW. Daarbij is een ontwikkelagenda naar 2025 opgesteld, waarmee, naast de uitvoering van het subsidieproces, ook de doelmatigheid en doeltreffendheid verder zal worden verbeterd.
A.4	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zal worden bepaald hoe de inkoopfunctie kan worden versterkt, zodat de overheid op een zo doelmatige en effectief mogelijke wijze de inkoop van goederen en diensten kan verrichten. Daarbij zal centralisatie worden overwogen. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	A.4.0	Activiteit nader in te vullen				

Thema B: Kosten en effectiviteit publieke sector

Maatregel		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Deadline	Status	Toelichting
B.1	De landen dragen zorg voor de continuïteit van vitale processen, waaronder in ieder geval wordt verstaan: elektriciteit, olievoorziening, internet en datadiensten, drinkwatervoorziening, vlucht- en vliegtuigafhandeling, scheepvaartafhandeling, betalingsverkeer, de hulpdiensten en communicatie daartussen en medische instellingen.	B.1.1	Doorlopend				
B.2	Op basis van een integrale doorlichting van de (semi-)overheidsbedrijven en overheidsentiteiten naar legitimiteit van publiek aandeelhouderschap (dienen ze publieke belangen/doelen?), effectiviteit (bereiken ze de doelstellingen?) en doelmatigheid zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.2.2	Uitvoeren doorlichting overheids-nv's.	1. Definitieve eindrapportage opgeleverd.	1 april 2024		Het onderzoek loopt volgens planning.
B.4	Op basis van een integrale doorlichting zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd om de kwaliteit, effectiviteit en uitvoeringskracht van de overheidsorganisatie te verbeteren, waaronder ook wordt verstaan de slagkracht van de ministeriële staven.	B.4.1	Vaststellen overall plan van aanpak verbetertrajecten	8. Uitvoeren quick scans 9 ministeries, met prioriteit bij organisatie-inrichting ministeries	30 september 2023		Fase 1 van de quick scans is afgerond, door vaststelling van de rapporten door in de RvM. De vertraging hangt samen met vertraagde besluitvorming VFO (B.4.1). Fase 2 voltrekt zich in het eerste kwartaal van 2024.
				9. Begeleiden besluitvorming RvM over rapport met de verbetervoorstellen	1 oktober 2023		De besluitvorming heeft plaatsgevonden. Deze activiteit komt niet terug in de uitvoeringsagenda voor het eerste kwartaal van 2024.
				10. Uitwerken voorwaarden voor besluitvorming over implementatie van de verbetervoorstellen	30 september 2023		De voorwaarden zijn op één na afgerond. Wat rest is het overleg met de vakbonden over het Sociaal Beleidskader Organisatieverandering. Dat loopt maar heeft nog niet tot overeenstemming geleid. Dit is noodzakelijk om met de implementatie van de verbetervoorstellen te kunnen starten vanwege de personele gevolgen die hieraan verbonden zijn.
				13. Werving en selectie programmaorganisatie	1 december 2023		Nu besluitvorming in de Raad van Ministers is afgerond, kan er vaart gemaakt met de werving en selectie ten behoeve van de programmaorganisatie. In concreto gaat het om de kwartiermaker directie Landsbeleid.

				14. Start implementatietraject	30 september 2023		Alle mogelijke voorbereidingen zijn afgerond. De implementatie kan pas in volle omvang van start als de gesprekken met de vakbonden over het sociaal beleidskader (B.4.1.10) zijn afgerond.
				15. Evaluatie versterken MT SOAW.	1 februari 2024		De evaluatie met als uitgangspunt de opdrachtformulering wordt samen met SOAW afgerond. De evaluatie is geen onderdeel van programma VFO.
		B.4.2	Doorlichting wetgevingsfunctie	1. Actualiseren, consolideren en digitaliseren wettenbestand conform huidig staatsbestel (wegwerken achterstanden ontstaan na 10-10-10)	31 maart 2024		Er heeft een onderzoek ter verbetering van de wettenbank plaatsgevonden. De verbeterpunten dienen nu aan de huidige webbeheerder voorgelegd te worden. Geanalyseerd dient te worden wat de vervolgstappen moeten zijn en welke scenario's aan het bestuur worden voorgelegd.
				4. Afronding werving en selectie wetgevingsjuristen arbeidsrecht, financieel/fiscaal recht en sociale zekerheid.	Doorlopend		Er wordt verkend of er op andere trajecten ondersteuning van wetgevingsjuristen mogelijk is.
				6. Opleveren functiewaarderingsonderzoek en aanbieden rapport RvM	1 november 2023		Het rapport met functiebeschrijvingen is definitief. Er wordt pas op de plaats gemaakt met het aanbieden van het rapport voor besluit van de Raad van Ministers, dat onder meer het aanpassen van inschaling zou kunnen betreffen. Dit zal in lijn worden gebracht met de uitvoering van VFO (B4.1).
				7. Uitverhuizen en ontvlechten huurcommissie bij WJZ afgerond.	1 december 2023		Het secretariaat van de huurcommissie heeft in haar functie geen raakvlak met de functie van WJZ. De Raad van Ministers heeft nog geen besluit genomen over waar het secretariaat van de huurcommissie zal worden ondergebracht. Daarna zal de verhuizing pas kunnen plaatsvinden.
B.5	Op basis van onderzoek naar de primaire, secundaire en tertiaire arbeidsvoorwaarden (waaronder overwerkvergoedingen, verlofregelingen, bijzondere beloningen en toeslagen, reizen en reisvergoedingen, etc.) worden voorstellen voor mogelijke versobering ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.5.3	In aanvulling op het vergelijkend onderzoek naar de primaire, secundaire en tertiaire arbeidsvoorwaarden wordt een benchmark onderzoek uitgevoerd waarin de arbeidsvoorwaarden uit de (semi)publieke sector worden vergeleken met de private sector.	7. De beleidsreactie is bestuurlijk vastgesteld.	15 december 2023		Hoewel er intern overleg is geweest bij Curaçao, is er nog geen reactie op het tweede rapport.
				8. Nog te bepalen.	N.b.b.		

B.6	In het kader van een optimale personele inzet wordt de formatie, bezetting en daadwerkelijke aanwezigheid en inzetbaarheid van medewerkers van overheid en overheidsorganisaties onderzocht. Indien medewerkers onterecht loon ontvangen worden, afhankelijk van de situatie, maatregelen getroffen (o.a. stopzetten salaris, ontslagtraject).	B.6.3	Implementatie mobiliteitsbeleid	4. Implementatie gereed.	31 december 2023		De implementatie van het mobiliteitsbeleid loopt vertraging op t.a.v. de planning. Het inrichten en bemensen van het bureau mobiliteitsbureau komt moeizaam van de grond.
				5. Inrichten mobiliteitsbureau: procedures en processen ten behoeve van oplossen (juridische) knelpunten	n.t.b.		De beleidsorganisatie maakt met een extern projectleider een inventarisatie van knelpunten. Als de inventarisatie is afgerond en is beter zicht op de opgave, wordt een nieuwe deadline bepaald.
				6. Inrichten mobiliteitsbureau: vaststellen richtlijnen en procedures voor toepassen (intern) herplaatsing actieven, flexibele inzet, gedwongen uitstroom en waarnemingen korter dan jaar.	n.t.b.		Het vaststellen richtlijnen en procedures voor toepassen (intern) herplaatsing wordt in de volgende uitvoeringsagenda overgeplaatst naar VFO (B4.1.16) en voorzien van een nieuwe planning.
				7. Sociaal plan: concept ontwerp-beleidsdocument Sociaal Plan gereed.	n.t.b.		Zie B.4.1.10. Er zal een akkoord met de vakbonden moeten worden bereikt voordat Sociaal Beleidskader vastgesteld kan worden in de Raad van Ministers.
		B.6.6	Moderniseren arbeidsvoorwaarden	1. Beleidskader gereed	15 augustus 2023		Het plan van aanpak is akkoord bevonden door de Raad van Ministers. Naar verwachting zal het nieuwe beleidskader medio juni zijn afgerond.
		B.6.7	Optimaliseren personele inzet programmastructuur en staande organisatie Ministerie BPD: investeren in aansluiting van de programmastructuur op de staande organisatie van het Ministerie BPD.	3. Ambtenaren die betrokken zijn bij het Landspakket zijn getraind op het gebied van projectmanagement	1 oktober 2023		De voorbereidingen voor de training lopen goed. De nieuwe startdatum van de training is in januari. De deadline zal in de volgende Uitvoeringsagenda worden aangepast.
				4. Opstellen roadmap.	1 oktober 2023		Het afronden van de roadmap ligt stil. Het is de bedoeling dat de roadmap wordt betrokken bij de training (B.6.7.3). Dan zal roadmap worden afgerond.
B.7	Er wordt een aanpak ontwikkeld gericht op het terugdringen en beheersen van de kosten voor externe inhuur.	B.7.0	Activiteit nader in te vullen				
B.8	Op basis van een doorlichting van de HR-functie (beleid, HR-advies, administratie en instrumentarium) worden verbetervoorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.8.2	Selectie projectleider & kwartiermakers versterking HR-functie	1. Projectleider en kwartiermaker implementatie service delivery model aangesteld.	1 november 2023		De aanstelling is afgerond. Dit beoogd resultaat komt niet terug in de uitvoeringsagenda voor het eerste kwartaal 2024.
		B.8.3	Vaststellen plannen van aanpak op de onderdelen uit het overall plan van aanpak versterking HR-functie	1. Prioritering van uit te werken deelplannen per onderdeel van de HR service delivery model.	1 november 2023		Herinrichting van ketenorganisatie HRO wordt onderdeel van de opdracht van de transitie manager die onlangs is gestart (B8.2.1) en is inmiddels van start gegaan.

B.9	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek wordt strategisch personeelsbeleid ontwikkeld. Hieronder wordt in ieder geval verstaan: - een strategische personeelsplanning i.r.t. de uitkomsten van de doorlichting onder B.4; - invoer van een prestatie-management systeem binnen het ambtelijk apparaat; - het beperken van de politieke invloed op personeelsaangelegenheden.	B.9.1	Herijken businessplannen 2010 naar meerjarige planning, waarbij een public wage bill van 10% BBP gerealiseerd wordt in 2026.		N.b.b.		Nu fase 1 van de quick scans (B4.1.8) is afgerond, kan de herijking van start, in fase 2.
B.10	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zullen de behoefte en kosten met betrekking tot huisvesting inzichtelijk worden gemaakt en mogelijkheden tot kostenverlaging en verbeteringen worden onderzocht en, indien aanwezig, worden doorgevoerd. Beoogd is een kostenreductie van 20% in 5 jaar (begroting 2020 als ijkpunt) die verwerkt is in de begroting voor 2025.	B.10.2	Opstellen plan van aanpak (2.0) fase 2.	8. Vaststelling definitie huisvestingskosten en omvang huisvestingskosten in referentie jaar 2020 (door RvM)	31 oktober 2023		Dit beoogd resultaat is afgerond komt niet terug in de volgende uitvoeringsagenda. De definitie van de huisvestingskosten is vastgesteld. De omvang van de huisvestingskosten is in beeld gebracht. Er wordt een afspraak over een ijkpunt in de looptijd van het Landspakket voor het realiseren van de bezuinigingsdoelstelling, wanneer de rekenom volledig is o.b.v. de verzamelde cijfers en langs de lijn van deze definities.
		B.10.3	Implementatie plan van aanpak	4. Opleveren Huisvestingsbeleid (normering & kwaliteit), inclusief voorstellen voor procesverbetering 6. Inventarisatie grootschalige nieuwe huisvestingsopgaves (incl. 'verhuizingen').	1 oktober 2023 NBB		Het huisvestingsbeleid is vastgesteld. Dit beoogd resultaat is afgerond komt niet terug in de volgende uitvoeringsagenda. Dit beoogd resultaat is afgerond komt niet terug in de volgende uitvoeringsagenda. Met het vaststellen van het huisvestingsbeleid (B10.3.4), het instellen van de werkgroep (B10.3.7) en de nieuw in te richten afdeling vastgoed, waartoe een plan wordt opgesteld in het eerste kwartaal 2024 (E.7.1.2.) door VVRP, is het inventariseren van grote verhuisbewegingen voldoende afgedekt.
				7. Regierol werkgroep Huisvestingsbeleid vastgesteld door RvM.	1 december 2023		Het effectueren van het huisvestingsbeleid vraagt om een functionerende werkgroep Huisvestingsbeleid. De besluitvorming van de Raad van Ministers moet nog in gang worden gezet.

				9. Reductie energieverbruik overheid huisvesting	1 oktober 2023		Adviesrapport over beheersmaatregelen energiereductie van Aqualectra is nog niet aangeleverd bij het Ministerie van BPD. De voorgestelde beheersmaatregelen zijn in Q4 nog niet omgezet naar een concept beleidskader. Het realiseren van energiereductie valt niet onder de verantwoordelijkheid van de uitvoerders van activiteiten i.h.k.v. B10, maar draagt wel bij aan de besparingsdoelstelling.
				12. Nota 'probleemanalyse' & verbetervoorstellen door de nieuwe vastgoedmanager	1 november 2023		De probleemstelling en de analyse worden betrokken in de planfase van de oprichting van een afdeling Vastgoed bij VVRP (E.7.2.1). Hoewel het definitief maken van de nota wat langer duurt, is dit een constructieve ontwikkeling.
				13. Kwantitatieve nulmetingen (m2 per medewerker) t.b.v. een Huisvestingsplan per ministerie.	n.n.b.		Met een vastgesteld huisvestingsbeleid kan er een deadline worden gesteld voor het afronden van de nulmeting. Die wordt naar verwachting eind maart afgerond. Dit wordt verwerkt in de volgende uitvoeringsagenda.
B.11	In het kader van een efficiënte overheid zullen de mogelijkheden voor een digitale overheidsomgeving en digitale dienstverlening worden onderzocht. Op basis van een onderzoek zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	B.11.1	Eerste quickscan stand van zaken	3. Implementatie programma en plannen van aanpak.	Doorlopend		De plannen voor M365 en Inrichten CIO Office (Directie Informatievoorzieningen) zijn vastgesteld. Nu volgt het plan voor Data Exchange en Digitale Identiteit.
		B.11.2	Inrichten CIO office	1. Opleveren organisatieplan.	1 april 2024		Het PvA Directie informatievoorziening (CIO-office) is vastgesteld. Het tot stand brengen van het inrichtingsplan is van start gegaan.
		B.11.3	Generieke cloud omgeving	4. In gebruik nemen Cloud omgeving	n.n.b		Voordat er applicaties in de Cloud omgeving in gebruik genomen worden zal er vanuit het Directie informatievoorziening (CIO-office) i.o. een richtingbepalend advies moeten komen.
		B.11.4	Uitbreiden functioneel systeem	2. Planning werkzaamheden, opleidingen, inrichting zaaksysteem en bouwen & testen zaaktypen afgerond.	1 juli 2024		Het uitbreiden van het zaaksysteem is afgerond. Dit beoogd resultaat komt niet terug in de uitvoeringsagenda van het eerste kwartaal van 2024.
		B.11.5	Digitale identificatie	4. Business case EHerkenning afgerond	1 november 2023		Terwijl de business case in concept klaar gereed is, worden meerdere aanvullende stappen toegevoegd aan het besluitvormingsproces. De stuurgroep heeft gevaagd om een vergelijking van de business case met andere oplossingen. De besluitvorming op basis van de business case duurt daarom langer. Ontwikkelingen in digitale dienstverlening van b.v. het vergunningenloket vraagt om een doorbaak in dit dossier.

		B.11.8	Data Exchange project (ter vervanging van Stelsel Basisregistraties, B.11.6)	2. Planning werkzaamheden, opleidingen, inrichting zaaksysteem en bouwen & testen zaaktypen afgerond.	1 december 2023		De memo voor secure data exchange is ingediend bij de stuurgroep. Definitief Plan van Aanpak moet nu afgerond en ingediend worden.
		B.11.9	Implementatie van M 365	2. Start projectleider met implementatieprojectplan	1 november 2023		Het plan is vastgesteld en de projectleider is gestart. Dit beoogd resultaat komt niet terug in UA1 2024.
				3. Start aanbesteding implementatie MS365	1 december 2023		De implementatie is gestart. Dit beoogd resultaat komt niet terug in UA1 2024.
B.13	Maximaliseren duurtetoeslag op 100 procent van salaris; verlagen huidige duurtetoeslag uitkeringen met 10 procent (en geen indexering), waarbij rekening zal worden gehouden met mogelijk onevenredige financiële implicaties in individuele gevallen.	B.13.1	Besluitvorming over implementatiemogelijkheden, op basis van door Curaçao aan te leveren gedegen onderbouwing.	3. Uitvoering besluitvorming.	n.n.b.		

Thema C: Belastingen

Maatregel		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Deadline	Status	Toelichting
C.1	<p>Om inkomsten te verhogen en het stelsel robuuster en eenvoudiger te maken zal een integrale doorlichting worden uitgevoerd van het fiscale stelsel inclusief de inkomstenbelasting. De volgende voorstellen zullen worden meegewogen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verbreding van de belastingbasis, verschuiving van directe naar indirecte belastingen en invoering VAT/BTW van 12,5 procent, conform voorstellen van de Fiscal Affairs Department (FAD) van het IMF of ABB conform fiscaal stelsel Caribisch Nederland. - Maatregelen gericht op substantiële vermindering van belastinguitgaven en bijdragen/overdrachten aan derden. - Beperken bestuurlijke inmenging/discretionaire bevoegdheden van zowel ambtenaren als bestuurders (m.b.t. aftrekposten, 'tax holidays'). <p>Op basis van de doorlichting en adviezen zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Rekening zal gehouden worden met internationale regels van o.a. de OECD.</p>	C.1.2	Uitvoering Quickwins uit het PvA.	3. Staten hebben het eerste deel van de veegwet vastgesteld.	1 april 2024		Curaçao doorloopt het wetgevingstraject, advies Raad van Advies wordt ontvangen in Q4, nader rapport wordt opgesteld in Q4, aanbieding aan de Staten in Q4 2023, behandeling door Staten in Q1 2024.
				4. Staten hebben de wetswijziging omzetbelasting (OB) vastgesteld.	1 januari 2024		De deadline is verschoven naar 1 juli 2024 in de uitvoeringsagenda 2024 Q1. Curaçao doorloopt het wetgevingstraject. De voorbereiding van de wetgeving duurt langer dan voorzien. Overleg met de commerciële banken over de praktische implementatie vindt plaats.
				7. De Staten hebben wetswijzigingen gebaseerd op het visiedocument IB & WB vastgesteld.	1 april 2024		Vorbereiding van de wetswijzigingen wordt voorzien voor de eerste helft van 2024. De deadline voor behandeling in de Staten is in de uitvoeringsagenda 2024 Q1 verschoven naar tweede helft 2024.
				8. Het rulingbeleid is vastgesteld.	1 januari 2024		Dit beoogd resultaat is bereikt, komt niet terug in de volgende UA.
		C.1.4	Geactualiseerd hervormingsplan ten behoeve van implementatiefase.	1. De visie op de hervorming van het belastingstelsel is geactualiseerd en vastgesteld.	1 januari 2024		De afgelopen periode heeft nog niet de gewenste voortgang gezien op de actualisering van deze visie. Deze deadline is verschoven naar Q2 2024.

C.4	Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek wordt bepaald of en hoe de Belastingdienst kan worden geoptimaliseerd en gemoderniseerd, dusdanig dat belastinginning effectief en efficiënt kan plaatsvinden. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	C.4.5	Geactualiseerd hervormingsplan ten behoeve van implementatiefase.	4. Geoptimaliseerd informatiemanagement.	1 januari 2024		Hervorming van het informatiemanagement betreft een meerjarig traject. Met ingang van de nieuwe uitvoeringsagenda 2024 Q1 is dit algemene punt daarom vervangen door per kwartaal concreet meetbare tussenresultaten.
				5. Geoptimaliseerde organisatie-inrichting	1 januari 2024		Hervorming van de organisatie-inrichting betreft een meerjarig traject. Met ingang van de nieuwe uitvoeringsagenda 2024 Q1 is dit algemene punt daarom vervangen door per kwartaal concreet meetbare tussenresultaten.
		C.4.6	Op basis van bestaand en aanvullend onderzoek wordt bepaald of en hoe de Douane kan worden geoptimaliseerd en gemoderniseerd. Op basis van voorstellen zal besluitvorming en implementatie plaatsvinden.	1. Vastgesteld plan van aanpak voor de modernisering en optimalisering van de Douane.	1 november 2023		Deze deadline is verschoven naar Q2 2024 om eerst de nulmeting te kunnen organiseren en afronden, en deze als uitgangspunt te kunnen nemen voor de modernisering van de Douane.
				3. Afgeronde nulmeting naar functioneren Douane Curaçao	30 oktober 2023		De start van de nulmeting heeft vertraging opgelopen, maar staat inmiddels in de planning voor het eerste kwartaal 2024, met behulp van de Douane Nederland en de World Customs Organisation.
				4. Aangepast wettelijk kader voor de Douane.	31 december 2023		Planning van de aanpassing van het wettelijk kader zal worden meegenomen in het plan van aanpak voor de modernisering van de Douane.
C.5	Er wordt een Belastingregeling voor Nederland en Curaçao overeengekomen, in lijn met minimum Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) voorwaarden waarbij o.a. wordt gekeken naar het voorkomen mogelijke winstverschuivingen.	C.5.1	Belastingregeling overeenkomen	2. Regeling heeft adviestraject doorlopen en is behandeld in de parlementen.	1 januari 2024		Dit beoogd resultaat is zo goed als afgerond. Behandeling in de parlementen van Nederland en Curaçao is gaande. Na goedkeuring volgt publicatie.

Thema D: Financiële sector

Maatregel		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Deadline	Status	Toelichting
D.1	Er wordt een integrale doorlichting van de financiële sector uitgevoerd door een externe onafhankelijke partij. Op basis van de uitkomsten van deze doorlichting worden maatregelen geformuleerd om tekortkomingen te adresseren.	D.1.2	Op zo kort mogelijke termijn volledige invulling geven aan maatregelen om tekortkomingen te adresseren naar aanleiding van aanbevelingen van het IMF inzake de financiële sector van de monetaire unie Curaçao-Sint Maarten	2. Voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen van het IMF monitoren en bijsturen waar nodig.	Doorlopend		Als onderdeel van de Enniairesolutie wordt in het hoofdlijnenakkoord bepaald dat de opname van de actiepunten onder Thema D in de uitvoeringsagenda staat. De doorlichting financiële sector (D1) is afgerond en komt te vervallen. De uitkomsten worden verwerkt in uitvoering van D2. Vanaf Q1 2024 worden deze onderdelen samengevoegd en voorzien van nieuwe uitwerkingsactiviteiten.
				3. Inrichten Financiële Stabieliteitscomité t.b.v. beleidsdialoog met Min Fins Curaçao en Sint Maarten	31 maart 2024		Er dient een verzoek te worden gedaan aan het IMF t.b.v. advies bij het opstarten dialoog over institutionele vormgeving van het comité. Dit heeft vooralsnog niet plaatsgevonden.
				4. Strategische Review toekomstige financiële sector	30 september 2024		Er wordt nu pas gewerkt aan een opdrachtformulering voor de review, waarvoor ruim de tijd genomen moet worden. Andere hervormingen o.b.v. IMF aanbevelingen hebben prioriteit gekregen.
				5. Afronden implementatie Risicogericht toezicht	31 december 2024		
				7. Review resolutieraamwerk en implementatie DGS	31 december 2024		
D.2	Er wordt een integrale doorlichting van het stelsel van toezicht (wet- en regelgeving, toezichtbeleid) op de financiële markten uitgevoerd door een externe onafhankelijke partij. Op basis van de uitkomsten van deze doorlichting worden maatregelen geformuleerd om tekortkomingen te adresseren.	D.2.1	Na binnenkomst resultaten van het onderzoek, onderzoeksresultaten delen met Nederland.	2. Voortgang van de uitvoering van de aanbevelingen van het IMF monitoren en bijsturen waar nodig. Bij de verdere uitvoering van het hervormingsprogramma door de CBCS zullen in lijn met de aanbevelingen van het IMF de transitie naar risico-gebaseerd toezicht en de versterking van toezichthandhaving worden geprioriteerd.	Doorlopend		De onderzoeksresultaten zijn gedeeld. Van Q1 richt D2 zich op het uitvoeren, monitoren en bijsturen van de aanbevelingen. D.2.1 komt dan te vervallen.

D.4	Er vindt modernisering plaats van bekende tekortkomingen in wet- en regelgeving, in ieder geval invoering Depositogarantiestelsel DGS en modernisering resolutieraamwerk). Overzicht van welke wetgeving zou moeten worden aangepast, vervolgens aanpassing, besluitvorming en implementatie van de wetgeving.	D.4.1	Voortzetting plan van aanpak CBCS, ontwikkeling wetgevingskalender en afspraken met WJZ over versterking wetgevingscapaciteit.	2. Wetgevingskalender implementeren. Bij de verdere uitvoering van het hervormingsprogramma door de CBCS zal, in lijn met de aanbevelingen van het IMF, bij de verdere modernisering de depositogarantiestelsels worden geprioriteerd.	Doorlopend		De wetgevingskalender is gereed. Dit beoogd resultaat komt te vervallen en wordt vervangen door wetgevingstrajecten die, als onderdeel van de wetgevingskalender, worden geprioriteerd voor implementatie.
D.5	De governance van de CBCS wordt versterkt, conform internationale best practices waaronder door het scheiden van verschillende taken binnen de CBCS.	D.5.2	Op zo kort mogelijke termijn volledig invulling geven aan maatregelen om tekortkomingen te adresseren naar aanleiding van aanbevelingen van het IMF inzake de interne organisatie van de CBCS.	1. Voortgang aanbevelingen naar aanleiding van review interne organisatie monitoren. Bij de opvolging van de aanbevelingen uit het IMF-rapport staat de onafhankelijkheid van de CBCS voorop.	Doorlopend		

Thema E: Economische hervormingen

Maatregel		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Deadline	Status	Toelichting
E.1	Er zal een integrale analyse van het huidige arbeidsmarktbeleid, wet- en regelgeving worden uitgevoerd op basis waarvan het arbeidsmarktbeleid wordt geactualiseerd en gemoderniseerd. Maatregelen als arbeidstijdverkorting, deeltijdwerken, contracten voor bepaalde tijd, versoepelen ontslagrecht, wegnemen belemmeringen voor aannemen buitenlandse arbeidskrachten, illegale tewerkstelling en bestrijding van de jeugdwerkloosheid zullen in de analyse worden betrokken. Op basis van de analyse worden voorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.1.1	Onderzoek arbeidsmarktbeleid en wet- en regelgeving.	6. Implementatieagenda opgesteld.	1 mei 2024		De minister van SOAW is via het tripartiet overleg in gesprek met de sociale partners over de resultaten en aanbevelingen van het onderzoek.
				7. Implementatieagenda vastgesteld.	1 mei 2024		Beoogd resultaat afhankelijk van E.1.1.6.
E.2	De informele economie en illegale arbeid wordt tegengegaan. Op basis van onderzoek naar de omvang van de informele economie zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.2.0	Activiteit nader in te vullen				
E.3	Illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten wordt tegengegaan. Er zal onderzoek worden gedaan naar illegale tewerkstelling van buitenlandse arbeidskrachten. Op basis van de resultaten en aanbevelingen worden voorstellen ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.3.1	Onderzoek illegale tewerkstelling arbeidskrachten, inclusief verbeteren van de toelatingsketen.	8. Vastgesteld plan van Aanpak waarin hervormingsmaatregelen worden voorgesteld.	1 oktober 2023		Het Plan van aanpak is nader uitgewerkt, de activiteiten en de budgetten zijn waar nodig aangescherpt. De samenwerking en afstemming met projecten die dit thema raken, zoals bijvoorbeeld het tegengaan van red tape/ verbeteren ondernemersklimaat is verder bestendigd. De voorgenomen presentatie aan de ministers van SOAW, EO en Justitie is vanwege agendatechnische redenen niet doorgeslagen. Verwacht wordt dat er in het volgende kwartaal een presentatie aan de gehele Raad van Ministers wordt gegeven over het plan. De projecten uit het plan worden via de werkgroep uitgevoerd om samenhang en afstemming o.a. met de ministeries SOAW, EO en Justitie te waarborgen.
				9. Start implementatie hervormingsmaatregelen.	1 oktober 2023		Beoogd resultaat afhankelijk van E.3.1.8.
				10. Start nader onderzoek	n.n.b.		

		E.3.3	Doorlichting van de Arbeidsinspectie SOAW	5. Implementatie afgerond.	30 april 2024		E.3.3.5 is vanaf Q1 2024 opgenomen in E.3.3.6 vanwege grote overeenkomsten tussen de beoogde resultaten.
				6. Programma modernisering inspectie SOAW is afgerond.	30 juni 2024		De implementatie loopt. Zo wordt er met ondersteuning van een wetgevingsjurist aan de benodigde wetgeving gewerkt. De inzet van de programmamanager eindigt met een overzicht van de acties die de komende periode nog uitgevoerd moeten worden en een advies over de aansturing daarvan.
E.4	Bewerkstelligd wordt dat het stelsel van sociale zekerheid een activeringsfunctie zal hebben, met de juiste prikkels, waarbij tevens zorggedragen wordt voor adequaat sociaal vangnet. Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Bezien in samenhang met de maatregelen omtrent de hervorming van de arbeidsmarkt.	E.4.1	Realiseren duurzame betaalbaarheid Sociale Verzekeringen (behoudens zorggerelateerd). Hierbij wordt zowel de financieringskant, als de kostenkant meegenomen.	4. Advies minister SOAW over integrale aanpak sociale zekerheid en zorg is aangeboden aan de Raad van Ministers.	1 december 2023		Advies is opgesteld van de minister van SOAW aan de minister van GMN om de integrale aanpak rondom sociale zekerheid en zorg te agenderen. Indien gewenst, wordt een presentatie aan de Raad van Ministers verzorgd.
				5. Het (participatief) formuleren van beleidsvoorstellen en het presenteren van deze beleidsvoorstellen ter besluitvorming aan de Raad van Ministers.	1 mei 2024		De minister van SOAW is via het tripartiet overleg in gesprek met de sociale partners over de resultaten en aanbevelingen van het onderzoek.
				6. Opgestelde en vastgestelde roadmap voor de implementatie.	1 juli 2024		Beoogd resultaat afhankelijk van E.4.1.5.
		E.4.2	Realiseren duurzame betaalbaarheid sociale voorzieningen. Hierbij wordt zowel de financieringskant, als de kostenkant meegenomen.	9. Uitvoeringsagenda wordt uitgevoerd en gemonitord.	15 december 2023		Het implementatieplan Knelpuntenanalyse Sociale Voorzieningen is ter informatie naar TWO verstuurd en wordt uitgevoerd. Het plan bestaat uit een aantal projecten. In Q3 en Q4 is gestart met het project ontwikkelen van een integrale visie op bijstand. In verschillende werksessies wordt integraal binnen het Ministerie van SOAW hieraan gewerkt. Ook wordt geïnventariseerd op welke onderdelen additionele juridische ondersteuning nodig is vanuit TWO.
		E.4.3	De werkgroep SVB maatregelen werkt opties uit die op de korte termijn een bijdrage leveren aan de houdbaarheid van de sociale zekerheid en de zorg (zie ook F.3.2).	2. Opgeleverde maandelijkse rapportage uitvoering SVB maatregelen.	Maandelijks, laatste dag van de maand.		Eind 2023 is het Schommelfonds positief, dit beoogd resultaat wordt vervangen door E.4.3.4. waarin de SVB halfjaarlijks rapporteert over het structureel evenwicht in het Schommelfonds.

				3. Ingevoerde noodzakelijke wetgeving en uitgewerkte aanvullende beheersmaatregelen.	1 januari 2024		De opname van dit actiepoint in de UA is ingehaald doordat het schommelfonds positief is eind 2023. Mocht in de toekomst maatregelen nodig zijn om een dreigend tekort in het Schommelfonds te voorkomen, dan wordt dat gesignaleerd via de halfjaarlijkse rapportage van de SVB (E.4.3.4) en kunnen op grond daarvan de nodige beheersmaatregelen worden genomen. Meer structurele maatregelen ter voorkoming van een stijging in de landsbijdrage worden voorgesteld in beleidsvoorstellen duurzame en betaalbare sociale zekerheid (zie E.4.1.5/6).
E.5	Curaçao verhoogt de pensioengerechtigde leeftijd naar 66 (in 2025), tenzij uit onafhankelijk onderzoek blijkt dat een verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd naar 66 jaar in 2025 niet realistisch is en er alternatieve voorstellen zijn met hetzelfde budgettaire effect. Een onafhankelijk economisch instituut (aangewezen door de TWO in overleg met het land) brengt in kaart wat de structurele budgettaire effecten zijn voor de betaalbaarheid van de pensioenen en sociale zekerheid als de pensioengerechtigde leeftijd wordt verhoogd naar 66 jaar in 2025 en verder verhoogd zou worden door koppeling aan de levensverwachting en rekt de alternatieve voorstellen door. De uitkomsten worden voorgelegd aan Curaçao en Nederland waarna in overleg bekeken wordt hoe er invulling wordt gegeven aan de onderzoeksresultaten.	E.5.0	Activiteit nader in te vullen				
E.6	Ondernemerschap en het investeringsklimaat zullen worden bevorderd. Daarbij is o.a. van belang dat het vergunningstelsel wordt geoptimaliseerd, de costs of doing business worden verlaagd, en bureaucratie (red tape) wordt weggenomen. Op basis van een integrale doorlichting van (o.a.) wet- en regelgeving zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	E.6.3	Aanpak 'red tape' en 'cost of doing business'	7. Opleveren Plan van Aanpak 'red tape' en 'cost of doing business'	1 oktober 2023		Het plan van aanpak is vastgesteld in de Raad van Ministers. In het afgelopen kwartaal is gestart met onder meer het optimaliseren vergunningsverlening-procedures en een testcase voor het verbeteren van de toelatingsketen van kennismigranten, in samenwerking met SOAW. Dit beoogd resultaat is afgerond en komt niet meer terug in de uitvoeringsagenda voor het eerste kwartaal van 2024.

		E.6.5	Project integrale gebiedsontwikkeling Schottegat en Havengebied: dit wordt doorgeschoven naar een volgende agenda.				
		E.6.6	Het opstellen van een Theory of Change	2. Opstellen roadmap.	1 oktober 2023		De Roadmap is op hoofdlijnen opgesteld op basis van de Theory of Change. In het komende kwartaal zal de roadmap verder worden verbeterd.
E.7	Ontwikkelen en implementeren grondbeleid en ruimtelijk ordeningsbeleid.	E.7.1	Duurzame versterking van Domeinbeheer.	2. Vaststellen hoofdlijnen van de nieuwe inrichting van Domeinbeheer door RvM.	1 februari 2024		De hoofdlijnen zijn afgerond en zijn afgestemd op (B.41 VFO).
				3. Voorstel met financiële kaders, een position paper en interne afspraken Domeinbeheer, intern VVRP met ministerie van Financiën.	31 maart 2024		De financiële kaders, een position paper en interne afspraken Domeinbeheer zijn opgesteld en worden in gebruik genomen.
		E.7.2	Hervorming en verzakelijking van het grond- en vastgoedbeleid en -beheer.	5. De administratie voor de uit te geven kavels of te ontwikkelen gronden wordt op pijl gebracht middels samenwerking met het kadaster en interviews met (oud) medewerkers.	1 december 2023		De administratie is op orde. Dit beoogd resultaat komt niet terug in de volgende uitvoeringsagenda.
		E.7.3	Schoon door de poort.	3. Formaliseren van in aanmerking komende illegaal geoccupeerde gronden en verlengen verlopen erfpacht gronden	31 december 2023		Om een impuls te geven aan dit traject zijn er als onderdeel van een pilot 200 cases verzameld van illegaal geoccupeerde gronden, waarvan het geoptimaliseerde proces voor formalisatie zal worden ingezet. In december zijn de resultaten gepresenteerd. Op basis van de lessons learned is het formalisatieproces aangescherpt.
		E.7.4	Bijdrage aan de economische ontwikkeling.	2. Uitwerking principenota's over gebiedsontwikkelingen Rif en Colon	31 december 2023		De investeringsnota's zijn in concept afgerond. De investeringsnota Colon wordt met voorrang behandeld, mede om snel een kraamkliniek aldaar te kunnen realiseren.
				3. Afronden principenota's gebiedsontwikkeling Zakito en Maria Maai	n.n.b		
			5. Position paper Ruimtelijke Economische Strategie opgeleverd. Dient als basis voor strategische beleidsvorming VVRP.	1 maart 2024		Omdat er nadere afstemming nodig was over de exacte aard van de opdracht en position paper, heeft dit een maand vertraging opgelopen. Het opleveren van de position paper is weer back on track.	
		E.7.5	Bijdrage aan de overheidskas.	2. Verzenden facturen ter waarde van Naf 2,5 miljoen (cumulatief 2023).	31 december 2023		In 2023 is de target van Naf 2,5 miljoen extra facturatie gehaald. Voor 2024 wordt in het de volgende uitvoeringsagenda een nieuwe target gesteld.

Thema F: Zorg

Maatregel		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Deadline	Status	Toelichting
F.1	<p>Om COVID-19 te kunnen beheersen en beheersbaar te houden worden de adviezen van het OMT Cariben (24 april 2020 en 3 juni 2020) doorgevoerd, waaronder in ieder geval de volgende maatregelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - op peil houden beschikbare IC-capaciteit; - versterken diensten publieke gezondheid (o.a. i.v.m. bron- en contactonderzoek) - op voorraad houden van voldoende persoonlijke beschermingsmiddelen (PBM); - vergoten en op peil houden testcapaciteit; - invoeren syndroom surveillance; - garanderen voldoende air-ambulance capaciteit; - Aankoop COVID vaccin en doorvoeren vaccinatieprogramma (vanaf beschikbaar zijn vaccin). 	F.1.1	Doorlopend		Doorlopend		In de praktijk verloopt de monitoring van de uitvoering van deze maatregel via het Vierlandenoverleg Zorg.

F.2	<p>In het kader van doelmatigheid worden overbodige dubbelingen in het zorgaanbod van de verschillende ziekenhuizen en andere inefficiënties in kaart gebracht en teruggedrongen, middels opstellen en uitvoeren plan samenwerking regionale ziekenhuizen Caribisch gebied Koninkrijk en maken bestuurlijke afspraken, waaronder in ieder geval wordt verstaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> – reduceren van het aantal medische uitzendingen naar derde landen door uitbreiding van zorgaanbod binnen het Caribisch gebied van het Koninkrijk (top-specialistische zorg); – gezamenlijke inkoop medicatie, middelen, materialen en apparatuur; – regionaal opleiden en capaciteitsplanning van zorgpersoneel (kosten opleiding reduceren door minder opleiden in het buitenland); – rationalisering laboratoriumzorg en reductie aantal laboratoria; – medische specialisten die verzekerde zorg leveren in loondienst van ziekenhuizen (sterfhuisconstructie); – versterken samenwerking eerstelijnszorg en tweedelijnszorg; – herijken bekostigingswijze en tarieven tweedelijnszorg samen met zorgverzekeraars en Nederlandse zorgautoriteit. 	F.2.2	<p>Voorstel om in gezamenlijkheid (Dutch Caribbean Hospital Alliance (DCHA) + het platform voor Zorgverzekeraars CAS-BES (PSZ)) een programma van eisen op te stellen waarop een (op kwaliteit en kosten gebaseerde) inventarisatie van tarieven van de bij DCHA aangesloten ziekenhuizen en zorginstellingen op andere bestemmingen (Colombia, Dominicaanse Republiek, Nederland) gestoeld zal worden.</p>	1. Vastgesteld eindrapport zorgaanbod bij DCHA aangesloten ziekenhuizen en ziekenhuizen in de regio en de comparatieve kosten hiervan.	30 september 2023		In de praktijk verloopt de monitoring van de uitvoering van deze maatregel via het Vierlandenoverleg Zorg
				3. Opgesteld plan van aanpak in vervolg op de onderzoeksresultaten.	31 december 2023		In de praktijk verloopt de monitoring van de uitvoering van deze maatregel via het Vierlandenoverleg Zorg
F.3	<p>Op basis van bestaand en/of aanvullend onderzoek naar de doelmatigheid (inclusief bekostiging) en effectiviteit van de zorg en de uitkomsten van maatregel F.2 zullen voorstellen worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Gedacht kan worden aan herijken verzekeringspakket en invoeren van eigen betalingen.</p>	F.3.1	<p>Een plan van aanpak vaststellen voor de inrichting van het traject naar de duurzame betaalbaarheid, toegankelijkheid en kwaliteit van het zorgstelsel te realiseren. Hierbij wordt zowel de financieringskant, als de kostenkant (modernisering zorgstelsel waaronder governance) meegenomen.</p>	4. Vastgesteld nader rapport stelselwijziging, inclusief voorstellen voor flankerend beleid (zoals preventie en versterking eerstelijnszorg).	19 oktober 2023		In het vierde kwartaal is tijdens de afrondende fase van het onderzoek naar de stelselwijziging vastgesteld dat een belangrijk onderdeel van de stelselwijziging pas in het eerste kwartaal van 2024 kan worden afgerond. Daardoor is besloten om het eindrapport over de stelselwijziging gefaseerd pas in het eerste kwartaal van 2024 aan de Raad van Ministers ter vaststelling aan te bieden. Hierdoor is de deadline niet gehaald in 2023.
				5. Vastgesteld plan van aanpak naar aanleiding van nader rapport.	30 november 2023		Voordat een plan van aanpak voor de stelselwijziging kan worden vastgesteld, zal eerst het rapport stelselwijziging opgeleverd moeten worden.

	F.3.2	De werkgroep SVB maatregelen werkt opties uit die op de korte termijn een bijdrage leveren aan de houdbaarheid van de sociale zekerheid en de zorg (zie ook E.4.3.3).	2. Opgeleverde maandelijkse rapportage uitvoering SVB-maatregelen.	Maandelijks, laatste dag van de maand.		Eind 2023 is het Schommelfonds positief, dit beoogd resultaat wordt vervangen door F.3.2.4 waarin de SVB halfjaarlijks rapporteert over het structureel evenwicht in het Schommelfonds.
			3. Ingevoerde noodzakelijke wetgeving en uitgewerkte aanvullende beheersmaatregelen.	1 januari 2024		De opname van dit actiepoint in de UA is ingehaald doordat het schommelfonds positief is eind 2023. Mocht in de toekomst maatregelen nodig zijn in BVZ-kader om een dreigend tekort in het Schommelfonds te voorkomen, dan wordt dat gesignaleerd via de halfjaarlijkse rapportage van de SVB (F3.2.4) en kunnen op grond daarvan de nodige beheersmaatregelen worden genomen. Meer structurele maatregelen ter voorkoming van een stijging in de landsbijdrage-BVZ worden voorgesteld in het nader rapport stelselwijziging in de Zorg (zie F.3.1.4./5).
	F.3.3	Implementatie maatregelen ter minimalisering verliezen bij het ziekenhuis CMC.	8. Periodiek overleg over voortgang uitvoering spoor 1 plan van aanpak verduurzaming exploitatie CMC.	Maandelijks		Het periodiek overleg heeft conform afspraak plaatsgevonden. Vanaf 2024 wordt de voortgang van spoor 1 samen met spoor 2 behandeld (conform Hoofdlijnenakkoord).
			9. Uitgevoerd onderzoek kostprijs en doelmatigheid CMC (en AAH).	19 oktober 2023		Een onafhankelijk onderzoeksbureau heeft de doelmatigheid van de bedrijfsprocessen van CMC conform aanbevelingen van de Nederlandse Zorgautoriteit en het bestuurlijk hoofdlijnenakkoord tussen de regering en de CMC-entiteiten uitgevoerd. De vaststelling van de aanbevelingen is voorlopig aangehouden in afwachting van de afronding van het onderzoek naar spoor 1, hetgeen in het eerste kwartaal van 2024 wordt verwacht.
			10. Vastgesteld besluit van de regering inzake een structurele regeling voor de kosten van zorg aan ongedocumenteerden en onverzekerde patiënten.	19 oktober 2023		Voordat besloten kan worden over een structurele regeling voor de kosten van zorg aan ongedocumenteerde en onverzekerde patiënten, zal eerst het rapport stelselwijziging opgeleverd moeten worden.
			11. Aangenomen wetgeving instelling Curaçaose Zorgautoriteit (Cza) als onafhankelijke regelgever en toezichthouder.	1 maart 2024		De aanbieding van de instellingsverordening voor de Cza aan de adviesorganen en daarna de Staten is enigszins vertraagd, maar nog steeds voorzien voor Q1/2024. Vaststelling door de Staten wordt in het tweede kwartaal van 2024 verwacht.

Thema G: Onderwijs

Maatregel		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Deadline	Status	Toelichting
G.1	<p>Een expertgroep uit de vier landen / groep onderwijsexperts uit de vier landen voert een doorlichting uit van het gehele onderwijsbestel, met inbegrip van alle publieke en particuliere betrokken partijen, inclusief de overheid. Hierbij komen in ieder geval aan de orde:</p> <ul style="list-style-type: none"> - onderwijskwaliteit, lesmethoden en -middelen; - aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt; - doorstroom tussen ko, po, vo en mbo/ho/wo (al dan niet in Europees Nederland); - doelmatigheid en doeltreffendheid van de onderwijsbekostiging, mitigeren van inefficiënties in het systeem; - versterken van de kwaliteitsverbetering door effectief toezicht door onder andere de inspecties; - samenwerking onderwijs- en ontwikkelingsvoorzieningen in de regio (en eventueel Europees Nederland). <p>Hierbij worden in elk geval de onderwijsinspecties van de vier landen betrokken.</p> <p>Op basis van de uitkomsten van de doorlichting worden maatregelen ontwikkeld en geïmplementeerd.</p>	G.1.1	Uitvoeren doorlichting op basis van vastgesteld plan van aanpak.	5. Opgestelde theory of change en onderliggende roadmap.	1 december 2023		De ToC-sessies zijn in oktober 2023 afgerond en daar zijn 30 activiteiten onderscheiden. Het Plan Mehorashon di Enseñansa is op 1 december opgeleverd. De Roadmap met daarin de prioritering van de activiteiten uit de ToC sessies en het Plan Mehorashon di Enseñansa is nog niet gereed.
				6. Vastgestelde aanvullend onderzoeksvoorstel.	1 december 2023		In de ToC sessies is bepaald dat aanvullend onderzoek nodig is op het gebied van basiskwaliteit onderwijs en van het verminderen van kansongelijkheid in het onderwijs. De bijbehorende onderzoeksvragen zijn nog niet geformuleerd en de onderzoeksvorstellen zijn nog niet vastgesteld.
		G.1.2	Achterstallig onderhoud onderwijshuisvesting aanpakken.	10. Vastgesteld strategisch huisvestingsplan.	31 januari 2024		Het strategisch huisvestingsplan wordt gefaseerd opgeleverd. In Q4 zijn verschillende opties onderzocht waar het structurele onderhoud aan schoolgebouwen organisatorisch duurzaam belegd kan worden. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen gebouwen in eigendom van de overheid en andere gebouwen. Voor het deel in eigendom van de overheid zijn verkennende gesprekken gevoerd met VVRP over een mogelijke rol in het toekomstige beheer. Het huisvestingsplan is opgenomen in het op 1 december gepresenteerde Plan Mehorashon di Enseñansa Kòrsou 2023-2028.
				12. Functionerende uitvoeringsstructuur ten behoeve van het project achterstallig onderhoud schoolgebouwen.	31 december 2023		Fondsen voor de projectmanagement organisatie (PMO) zijn nog niet bij het uitvoeringsteam gestort. Invulling PMO loopt op schema. Per 1 januari 2024 begint de nieuwe technische voorzitter.
			13. Operationele duurzame en toekomstbestendige uitvoeringsstructuur onderhoud scholen.	31 maart 2024		In Q4 zijn opties onderzocht waar het structurele onderhoud aan schoolgebouwen organisatorisch duurzaam belegd kan worden. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen gebouwen in eigendom van de overheid en andere gebouwen. De implementatie is afhankelijk van het strategisch huisvestingsplan.	

			14. Uitgevoerd onderhoud scholen fase 1.	30 juni 2024		De Cola Debrotschool wordt gebruikt als wisselschool voor de andere scholen waar onderhoud wordt gepleegd. Het onderhoud bij het Kolegio Erasmo en de Nelly Winkelschool is in uitvoering. De werkzaamheden zijn op schema voor de nieuwe opleveringsdatum.
			15. Uitgevoerd onderhoud scholen fase 2.	31 december 2024		De aanbesteding van het onderhoud in fase 2 is in volle gang. Aandachtspunt hierbij is het vinden van voldoende wisselmogelijkheden voor scholen tijdens de uitvoering van het onderhoud.
	G.1.3	Uitvoeren acties die volgen uit de doorlichting van het onderwijsbestel.	1. Vastgestelde actieplannen voor prioriteiten Curaçao.	31 oktober 2023		Actieplannen 'Nieuwe bekostigingsmethodiek Onderwijs Curaçao' en 'Benchmark Salariëring Onderwijzend Personeel' worden aangepast conform de procedure. Het plan van aanpak doorontwikkelen CLOA is aangeboden in concept voor review. Door capaciteitsproblemen wordt de oplevering van de overige twee plannen voorzien voor Q1 2024.
			2. Plannen van aanpak verbetervoorstellen voor de langere termijn zijn opgesteld, vastgesteld door de Minister, ingediend bij en goedgekeurd door NHC en TWO	1 januari 2024		Dit beoogd resultaat is afhankelijk van G.1.1.5

Thema H: Versterken rechtsstaat

Maatregel		Uitwerkingsactiviteit		Beoogde resultaten	Deadline	Status	Toelichting
H.1	In het belang van stabiliteit van de openbare orde en veiligheid worden tot nader orde geen bezuinigingen toegepast die de operationele uitvoeringscapaciteit binnen de meest vitale sectoren van de rechtsstaat (Politie, Douane, Landsrecherche, OM, Hof, Kustwacht, gevangeniswezen en de veiligheidsdienst) beperken.	H.1.1	Doorlopend		Doorlopend		
		H.1.3	Opstellen realistisch meerjareninstroomplan met financiële paragraaf ter garandering operationele uitvoeringscapaciteit van alle H1-instellingen.	3. Opgestelde instroomplanning en instroomopgave voor het OM.	31 december 2023		Analyse is in uitvoering en verloopt naar tevredenheid: contacten met relevante stakeholders bij het OM zijn gelegd. Planning is aangepast en instroomplan zal voor de nieuwe deadline in 2024 worden opgeleverd. Concept-functieboek is voorgelegd voor advies aan HRO.
H.9	Landen werken gezamenlijk toe naar een geharmoniseerd niveau van bescherming persoonsgegevens binnen het Koninkrijk middels een Rijkswet. Een plan van aanpak zal worden ontwikkeld en geïmplementeerd.	H.9.1	Projectfase uitvoeren op basis van vastgesteld plan van aanpak.	6. Hoofdstuk 3 concept wetsontwerp gereed	1 april 2024		De totstandkoming van hoofdstuk 3 heeft enige vertraging opgelopen. Deels komt dit doordat besloten is een uitvoeringstoets voor hoofdstuk 2 uit te voeren. Deze is thans gaande. Deels komt dit doordat de functie van projectleider vanaf augustus 2023 vacant was. In januari 2024 begint de nieuwe projectleider.
				7. Uitvoeringstoets wetsontwerp	n.n.b.		Nog niet actueel, afhankelijk van H.9.1.6.
				8. Duidelijkheid bijstandsverzoek landen	n.n.b.		Er wordt een accounthouder gezocht om uitvoering te geven aan het verzoek tot bijstand vanuit de landen van het Koninkrijk inzake de implementatie van de consensusrijkswet. Ten aanzien van de rol en invulling van dit accounthouderschap worden momenteel gesprekken gevoerd.
H.12	Beheer en toezicht t.a.v. het criminaliteitsfonds wordt op orde gebracht. Curaçao en Sint Maarten volgen de aanbevelingen uit de rapporten van de Raad voor de Rechtshandhaving op. Uiterlijk 1 april 2021 hebben de landen een onafhankelijke organisatie aangewezen die het fonds controleert op het opvolgen van de aanbevelingen en rapporteert of het fonds naar behoren werkt.	H.12.3	Verbeterde operationele sturing van het CF conform de aanbevelingen van de Raad voor de Rechtshandhaving (resultaat 1 plan van aanpak).	1. Ingevulde kritische vacatures (beleidsmedewerker, financieel medewerker en administratief medewerker).	31 december 2023		Nieuwe medewerkers zijn op 1 oktober 2023 en 1 december 2023 gestart. Dit beoogd resultaat is hiermee afgerond en komt niet terug in de volgende uitvoeringsagenda.
				2. Herzien en door de minister van Justitie van Curaçao vastgesteld handboek.	31 maart 2024		Concept-handboek is uitgezet voor feedback. Opdracht is gegeven aan deskundige om naast reguliere handboek ook het verkorte handboek voor projecten ingediend door uitvoeringsorganisaties op te stellen.
		H.12.4	Geoperationaliseerde informatiegedreven Financiële Organisatie (resultaat 2 plan van aanpak).	1. Opgestelde en vastgelegde afspraken tussen het OM, het Gemeenschappelijk Hof van Justitie, de Financien en het Criminaliteitsfonds over proces voor verwerving van de inkomsten.	31 december 2023		Er is overeenstemming bereikt over inhoud van het protocol tussen het Gemeenschappelijk Hof van Justitie, het Openbaar Ministerie en het Ministerie van Justitie. Het protocol is, nadat advies van het Ministerie van Financien was ontvangen, op 27 december 2023 getekend. Dit beoogd resultaat is hiermee afgerond en komt niet terug in de volgende uitvoeringsagenda.

			2. Opgesteld en vastgesteld beleidsplan voor elk begrotingsjaar met prestatie-indicatoren per categorie projecten.	1 oktober 2023		Het Beleidsplan Criminaliteitsfonds 2023 is op 1 december 2023 door de minister van Justitie vastgesteld. Dit beoogd resultaat is hiermee afgerond en komt niet terug in de volgende uitvoeringsagenda.
	H.12.5	Geoptimaliseerde organisatie door uitgewerkte en vastgestelde organisatie-inrichting en Administratieve Organisatie/ Interne Controle (resultaat 3 plan van aanpak).	1. Uitgewerkt en vastgesteld proces van 'Uitoefenen van toezicht op de diensten belast met de bewaring en/of het beheer van de inkomsten'.	Doorlopend		Er is in het protocol tussen alle stakeholders (zie H.12.4.1) ook een systematiek afgesproken over informatie-uitwisseling omtrent de herkomst van de stortingen. Dit beoogd resultaat is hiermee afgerond en komt niet terug in de volgende uitvoeringsagenda.
			2. Vastgestelde profielschetsen en procedure voor benoeming leden Criminaliteitsfonds Curaçao.	31 maart 2024		De minister van Justitie van Curaçao heeft op 30 november 2023 laten weten dat de leden van de Commissie Criminaliteitsbestrijdingsfonds op voordracht van de minister van Justitie worden benoemd door de Raad van Ministers. Verder is toegezegd dat profielen worden vastgesteld waarin de gewenste vaardigheden en kwaliteiten van de leden zijn beschreven.
			3. Gewijzigde en gepubliceerde Landsverordening Criminaliteitsbestrijdingsfonds	n.n.b.		Dit beoogd resultaat is nog niet actueel. Vooral nog ligt de nadruk op de beoogde resultaten om het fonds optimaal te laten functioneren. In 2024 wordt dit beoogd resultaat verder ingevuld.
			4. Vastgestelde maximaal door het Criminaliteitsfonds te financieren periode van activiteiten en projecten.	31 december 2023		De minister van Justitie heeft op 30 november 2023 laten weten dat de beperking in de looptijd van overeenkomsten voor werken, leveringen of dienstverrichtingen zoals verwoord in artikel 9 Landsverordening financieel beheer, niet opgaan voor projecten die uit het Criminaliteitsfonds gefinancierd worden. Dit beoogd resultaat is hiermee afgerond en komt niet terug in de volgende uitvoeringsagenda.
	H.12.6	Geformaliseerde en gecommuniceerde administratieve procedures en eisen voor projecten (resultaat 4 plan van aanpak).	1. Gecommuniceerde formele en materiele (administratieve) regelgeving, beleid en procedures aangaande.	Doorlopend		Nog niet actueel.
			2. Herziene en nageleefde administratieve procedures.	Doorlopend		Met de goedkeuring van het handboek in juli 2024 (H.12.3.2) en de invulling van de vacatures (H.12.3.1) worden de herziene procedures vastgesteld en wordt de naleving onderdeel van de reguliere werkzaamheden van het Criminaliteitsfonds.

H.17	Curaçao komt met behulp van Defensie voor 1 maart 2021 met een plan van aanpak om de verouderde dienstplichtverordeningen aan te passen en om de CURMIL te professionaliseren, waarbij onder andere de doorstroommogelijkheden van de CURMIL naar de landelijke veiligheidspartners worden verankerd.	H.17.1	Opstellen plan van aanpak gericht op verdere professionalisering van de CURMIL, waar actualisatie van de Dienstplichtverordening een onderdeel van is.	2. Geactualiseerde dienstplichtverordening.	n.n.b.	Curaçao werkt met Defensie aan de actualisering van de dienstplichtverordening van de vrijwillige dienenden. De werkgroep heeft na een grondige analyse besloten de uitvoering van deze uitwerkingsactiviteit te parkeren en prioriteit te geven aan de modernisering van de rechtspositieregeling (H.17.3.1).
		H.17.3	Opstellen moderne rechtspositieregeling voor Caribische beroepsmilitairen, inclusief wettelijke inkadering.	1. Vastgestelde gemoderniseerde rechtspositieregeling.	n.n.b.	Defensie Nederland heeft de eigen projectorganisatie op orde gebracht met het aantrekken van een nieuwe projectleider en het verzamelen van relevante gegevens. Curaçao heeft de concept-standpuntbepaling met de commissie besproken en op basis waarvan de uitkomsten zijn aangescherpt. Verder is door Curaçao externe capaciteit met HR/arbeidsrechtexpertise gezocht om materiële invulling te geven aan een concept-landsverordening rechtspositieregeling.
H.18	Curaçao heeft op 1 april 2021 de benodigde stageplaatsen beschikbaar gesteld ten behoeve van het Sociaal Vormings Traject. Curaçao en Defensie sluiten voor 1 februari 2021 een convenant dat hierop toeziet.	H.18.1	Op basis van een gesloten convenant benodigde stageplaatsen beschikbaar stellen.	11. Bijsturing project naar aanleiding van de evaluatie.	Doorlopend	Conform de aangepaste planning wordt eind december 2023/begin januari 2024 de algehele evaluatie van het project aan de stuurgroep gepresenteerd. Deze evaluatie put mede uit het werkbezoek aan het SVT/LWT-team op Aruba (zie H.18.1.12), kijkt naar het functioneren van het convenant (zie H.18.1.13) en geeft aanbevelingen over de vormgeving van het vervolg van het LWT-project.
				12. Opstellen contourenplan nieuwe opzet LWT.	31 december 2023	Op basis van de eerste uitkomsten en aanbevelingen uit de evaluatie en het werkbezoek aan het SVT/LWT-team op Aruba is gestart met het opstellen van het contourenplan. De planning is aangepast aan de nieuwe deadline voor het afronden van de evaluatie (zie H.18.1.11).
				13. Evaluatie convenant Land Curaçao en Defensie.	31 maart 2024	De evaluatie van het convenant is in uitvoering en verloopt volgens planning.

H.19	Curaçao komt met een getrappt plan voor de modernisering en hervorming van het aanbod van online kansspelen. Dit plan bevat tevens een realistisch tijdpad met bijbehorende mijlpalen. De modernisering en hervorming omvat ten minste: 1. Wet- en regelgeving die voorziet in een onafhankelijke toezichthouder op online kansspelen. Zij verstrekt ook licenties en handhaaft indien nodig, waarbij als uiterste interventie de licentie kan worden ingetrokken. 2. Waarborgen dat aanbieders van online kansspelen vanuit Curaçao handelen conform wet- en regelgeving van de landen waarop zij zich richten. 3. Maatregelen om (via de Curaçao Gaming Control Board en de Belastingdienst) de door licentiehouders verschuldigde belastingen en licentievergoedingen te innen.	H.19.1	Uitwerken maatregel deel 1 en deel 2	17. Concept LOK die voldoet aan de uitgangspunten van H19 en het plan van aanpak is aangeboden aan de Staten.	31 oktober 2023		Het definitieve concept van de Landsverordening is op 14 december 2023 aangeboden aan de Staten van Curaçao door tussenkomst van de Raad van Ministers. Het definitieve concept wordt vervolgens ook gedeeld met TWO. Dit beoogd resultaat is hiermee afgerond en komt niet terug in de volgende uitvoeringsagenda.
				18. LOK is vastgesteld en gepubliceerd.	31 januari 2024		Afhankelijk van de aanbidding van de LOK aan de Staten van Curaçao (H.19.1.17).
				19. Vergunningsverleningsproces en modelvergunningen zijn gereed en voldoen aan uitgangspunten H19 en het plan van aanpak.	1 december 2023		Afhankelijk van de vaststelling van de LOK in de Staten van Curaçao (H.19.1.18).
				20. Inrichtingsplan (PvA) nieuwe toezichthouder is gereed en voldoet aan de LOK.	30 november 2023		Het afronden van het inrichtingsplan heeft vertraging opgelopen en zal in Q1 2024 worden opgepakt door de GCB.
		H.19.2	Er zijn waarborgen ingesteld die erop toezien dat het kansspelbeleid in Curaçao voorziet in de bescherming van minderjarigen en andere kwetsbare spelers	1. Afgerond onderzoek naar gokverslaving in opdracht van de Curaçao GCB.	30 november 2023		Het eindrapport 'Onderzoek naar de verdeling en het gedrag van de kansspelerspopulatie op Curaçao' is op 1 december 2023 aangeboden. Dit beoogd resultaat is hiermee afgerond en komt niet terug in de volgende uitvoeringsagenda.
				2. Beoordelen of de bestaande (lagere) regelgeving voldoende waarborgen biedt.	30 juni 2024		Start van de werkzaamheden is afhankelijk van uitkomsten H.19.2.1, de ontvangst door de TWO van de versie van de LOK die aan de Staten van Curaçao is aangeboden (H.19.1.17) en de vaststelling van de LOK door de Staten van Curaçao (H.19.1.18).